

NOTĂ INFORMATIVĂ

asupra proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea hotărârii de Guvern cu privire la structura și efectivul limită ale Inspectoratului General de Poliție, precum și operarea modificărilor la Codul de Procedură Penală și Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală

Capitolul I.

cu privire la structura și efectivul limită ale Inspectoratului General de Poliție

Din prevederile proiectului HG propuse spre aprobare, rezultă faptul că Departamentul urmărire penală va fi reorganizat în Direcția generală urmărire penală și va fi subordonată Inspectoratului General de Poliție. Considerăm inițiativa de modificare a hotărârii cu privire la structura și efectivul limită ale IGP, binevenită dar incompletă. Sistemul organelor de urmărire penală urmează a fi consolidat prin excluderea ofițerilor de urmărire penală din componența IGP și crearea unui sistem unic de urmărire penală în cadrul MAI.

Crearea subdiviziunii de urmărire penală în cadrul poliției de frontieră, (ne-coordonate de către Departamentul de urmărire penală) care nu este parte a sistemului organelor de urmărire penală a MAI, a fost primul pas spre desființarea unui sistem unic al organelor de urmărire penală din cadrul MAI. De remarcat că ofițerii de urmărire penală din cadrul poliției de frontieră nu au o competență procesuală bine determinată, ori va fi una ocazională lăsată la discreția organelor procuraturii. Cel de-al doilea pas a fost adoptarea HG 986 din 24 decembrie 2012 prin care sistemul organelor de urmărire penală, condus de Departamentul urmărire penală a fost scos din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și pus în subordinea unui serviciu public cu statut de direcție generală a Inspectoratului general de poliție.

Actualmente Guvernul are posibilitatea de a repara erorile admise în anul 2012 prin restabilirea sistemului organelor de urmărire penală în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Sau pe de altă parte, Guvernul are posibilitatea de a diviza sistemul existent al organelor de urmărire penală prin crearea unor subdiviziuni desconcentrate în cadrul autorităților administrative și instituțiilor desconcentrate ale MAI fără o coordonare efectivă a acestora de către o entitate superioară.

Insistăm pe necesitatea consolidării capacităților sistemului organelor de urmărire penală a MAI, asigurarea independenței funcționale și instituționale a ofițerilor de urmărire penală, prin păstrarea în cadrul MAI a Departamentului de urmărire penală. Opinia respectivă este întemeiată pe următoarele prevederi legale expuse mai jos.

Potrivit pct.12 din hotărârea de Guvern nr.1109 din 06.12.2010 „pentru aprobarea Concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia”: „se impune necesitatea asigurării unei independențe structurale și funcționale a organului de urmărire penală, prin reorganizarea lui într-un departament independent de cel al poliției, și anume Departamentul urmărire penală”.

Potrivit articolului 1 a Legii Republicii Moldova nr.333 din 10.11.2006 „privind statutul ofițerului de urmărire penală” : „Ofițerul de urmărire penală este persoana cu funcție de răspundere care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în

cauze penale”. Potrivit art. 4 a legii menționate „Ofițerii de urmărire penală sînt desemnați și își desfășoară activitatea în organele de urmărire penală constituite, conform legii, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne... **Sistemul organelor de urmărire penală** include, după caz, departamente, direcții generale, direcții, secții, servicii sau birouri de urmărire penală constituite în cadrul instituțiilor menționate la alin.(1) și al subdiviziunilor teritoriale ale acestora”.

Aspectul respectiv este reiterat în alin. (2) art. 4 al Legii 333 din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală, și anume: “**Sistemul organelor de urmărire penală** include, după caz, departamente, direcții generale, direcții, secții, servicii sau birouri de urmărire penală constituite în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal și Centrului Național Anticorupție”.

De asemenea, includerea Direcției generale urmărire penală în cadrul Inspectoratului General de Poliție contravine unor prevederi din Codul de procedură penală, dintre care putem menționa:

- prevederile alin.(1) art. 253 stabilește că organele de urmărire penală se constituie nemijlocit în cadrul Ministerului afacerilor interne, și nu în cadrul Inspectoratului general de poliție;
- prevederile alin.3 art.273, potrivit căruia „actele de constatare întocmite conform prevederilor alin.(2), împreună cu mijloacele materiale de probă, se predau, în termen de 24 ore, de către organele de constatare din cadrul poliției, Centrului Național Anticorupție și Serviciului Vamal - organelor de urmărire penală corespunzătoare constituite conform legii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, iar de către celelalte organe de constatare - procurorului, pentru începerea urmăririi penale”.
- art. 266 stabilește competența organului de urmărire penală al Ministerului afacerilor Interne și nu al Inspectoratului general de poliție;

Lista prevederilor respective poate fi continuată.

Pe lângă argumentele expuse mai sus, este de menționat faptul că potrivit alin. (1) art. 55 Cod procedură penală, “urmărirea penală se efectuează de către ofițerii de urmărire penală desemnați ai organelor de urmărire penală prevăzute de art.56. Pe când art.56 al aceluiași Cod prevede că “în cauzele penale, atribuțiile de conducător al organului de urmărire penală le execută ofițerul de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” și în nici un caz al Inspectoratului General de poliție.

Reiterăm că, odată cu intrarea la 5 martie 2013 în vigoare a Hotărârii de Guvern nr. 986 din 24 decembrie 2012, fără operarea unor modificări la codul de procedură penală și legea privind statutul ofițerului de urmărire penală, ofițerii de urmărire penală nu vor fi desemnați conform legislației în vigoare. În acest fel ofițerii de urmărire penală își vor exercita atribuțiile de serviciu ilegal, fapt care va duce la încălcarea legislației penale.

Capitolul II. cu privire la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Analizând propunerile privind modificarea și completarea Codului de procedură penală, observăm că autorul proiectului are ca scop de a indica, la general, locul organului de urmărire penală, în rezultatul reformei ce se impune, prin substituirea sintagmei “Ministerul Afacerilor Interne” cu sintagma “autoritățile administrative și instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne”.

Insistăm pe necesitatea consolidării capacităților sistemului organelor de urmărire penală a MAI, asigurarea independenței funcționale și instituționale a ofițerilor de urmărire penală, prin păstrarea în cadrul MAI a Departamentului de urmărire penală.

Actualmente Guvernul are posibilitatea de a repara erorile admise în anul 2012 prin restabilirea sistemului organelor de urmărire penală în cadrul Ministerului afacerilor interne. Sau pe de altă parte, Guvernul are posibilitatea de a diviza sistemul existent al organelor de urmărire penală prin crearea unor subdiviziuni desconcentrate în cadrul autorităților administrative și instituțiilor desconcentrate ale MAI fără o coordonare efectivă a acestora de către o entitate superioară. În cazul în care este aleasă totuși cea de a doua soluție, desconcentrarea subdiviziunilor de urmărire penală ținem să atragem atenția la următoarele aspecte.

Prin proiect s-a propus operarea unor modificări la prevederile art. 56, 253 și 266 ale Codului de procedură penală. Totuși este necesar și oportun de a supune modificării toate normele prevăzute de Codul vizat, unde este stipulat faptul că organul de urmărire penală este constituit în cadrul MAI. La fel este necesar verificarea tuturor competențelor ale poliției la general și în special în coraport cu ofițerii de urmărire penală.

Cu titlu de exemple propunem și revizuirea atât în Codul de procedură penală cât și în proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, astfel încât, sintagma „Ministerului Afacerilor Interne” din conținutul alin. (2) art. 135 și alin. (3) art. 273 ale CPP să fie substituită cu sintagma propuse de “autorităților administrative și instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne”.

Cât privește modificarea Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, autorul proiectului propune operarea unor modificări în conținutul alin. (2) al art. 6, prin substituirea sintagmei „din Ministerul Afacerilor Interne” cu sintagma „din cadrul autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Este de menționat faptul că în conținutul alin.(2) art. 6 al Legii respective, nici nu există sintagma „Ministerul Afacerilor Interne”, și reieșind din faptul dat, propun ca proiectul să fie revizuit în acest sens.

Dacă e să ne referim la propunerile de modificare a art. 6 al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală, consider că autorul proiectului a studiat superficial prevederile CPP în vigoare, și din acest considerent, nu a putut identifica toată terminologia învechită, care contravine Codului de procedură penală.

Așadar, în scopul conformării prevederilor art. 6 al Legii 333 din 2006 la prevederile Codului de procedură penală, urmează a fi efectuate și următoarele modificări:

- la lit. c), alin.(5) art. 6, după cuvântul „dispune”, urmează a fi introdusă sintagma „prin rezoluție”, iar sintagma „dacă acestea nu au fost repartizate de procuror” urmează a fi exclusă, deoarece, odată cu intrarea în vigoare a Legii 66 din 05.04.2012, procurorul nu mai deține atribuția de a repartiza cauzele penale ofițerilor de urmărire penală;

- la alin. (7) art. 6, sintagma „este responsabil de calitatea actelor procedurale ale acestora, înaintate procurorului în condițiile legii” urmează a fi exclusă, deoarece odată cu intrarea în vigoare a modificărilor Codului de procedură penală din 2012, conducătorul organului de urmărire penală nu mai poartă răspundere de calitatea actelor procedurale întocmite de către efectivul subordonat.

În final reiterăm solicitarea de a păstra sistemul existent al organelor de urmărire penală din cadrul MAI, consolidarea capacităților acestuia și asigurarea unei independențe a ofițerilor de urmărire penală.

18 februarie 2013

Asociația „Promo-LEX”